

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Utkommer hvarje Söndag

ILLUSTRERADT

Pris för 3 Månader 1 Rdr. B^{co}

Enkla. N^o.

8 sk. B^{co}

SÖNDAGS MAGASIN.

Göteborg, Söndag d. 25 Juli 1847.

2 Qvar.

N°. 4

ALLIGATORN.

Alligatorn.

På kusten af Stilla hafvet, nära invid Kalifornien, flyter strömmen Rio-San-Miguel. Om sommaren en smal wattenränna, som obemärkt framrinner i en bred bädd, blir den under regntiden ett stort haf, som stiger öfver sina gränser och med sitt gyttjiga watten bildar på flätlandet deromkring oerhörda sumpar. Ett dunsmoln står ständigt öfver dessa sumpar, öfver den höga wasen och säfwen, som är i besändig rörelse, än af den fuktiga vindens rörelse, än af Alligatorernas språng, hvilka här tumla om i dyen. Så länge det är dag, är allt tytt och stilla; men då selen lutar mot sin nedgång och de låga fullarne, som framskjuta öfver wattenytan, inhöljas i mörker och dimma, då framkomma skogens djur. En wild häst springer omkring i gräset; en jaguar smyger sig fram, för att gripa sitt rof; en dothjort, drivnen af törst, wägar sig sluggt till kanten af det öfwerförmade gräs-fältet och släder, med lyfnande öra och öga, sin törst, i det han wid minsta rörelse drager sig tillbaka, låtande de i solens strålar glänfande dropparne helt ogeneradt flyta ur munnen. Men wid nattens inbrott komma främmande gestalter fram utur wattenet, eller höja de och genombryta dessa slammiga sjöars gröna befäckning, under det att afsträckande ljud framtränga från rörmassan. Det är Alligatorerna, som frambringa dessa ljud, hvilka än likna små barns quidande, är wilda erars wrälände. Ja, efter som dessa affwårda odjur dermed wilja uttrycka sin kärlek eller sitt hat, swara de och utfordra hwarandra, och sammanfländet af deras oerhörda käftar ljuder förfräcktligt genom den stilla natten.

Vi beledsaga ett antal resande till dessa sumpar. På något affstånd ifrån och wid kanten af en sump höjer sig ett litet säffält. Säfwen rör sig och de resande bland infödingarne märka wäl att det ej är vinden, som åstadkommer denna rörelse, utan att en alligator der är förbergad och höjer sig ur denna gyttjebening.

Den infödde kan ej motstå lusten att jaga odjuret. Han ilar mot skället, då det fri, han utföter, beswaras med ett doft wrälände och en oerhörd Alligator wänder sig med all möjlig snabbhet, som des klumpiga och ewiga kropp tillåter, emet Lagunen, till hwilken hans fiende wille affkara honom wägen. Det reptila djurets fjälliga och swartaktiga rygg war nästan helt och hållet öfwerdragen med tjock gyttja, utur hwilken kärwarter här och der uppdyfde. När nu djuret kom den modige jägaren på tolf steg nära, stegrade sig hans häst af förfräckelse och wille kasta åt sidan; men infödingen tvingade honom med sworrene att gå rakt emot Alligatorn, swängde med öfwad hand en af remmar sammanflätad swara och lät den sticlligt nedfalla på Alligatorn. Denne uppsparrade sitt oerhörda gap, som swarare syntes bewäpnadt med jernkänger än med tänder, och det förfräckliga rytande, som han utfötte, som de resandes hästar att darra. Men nu tillstöt

swaran detta öppna gap och trängde rytandet såsom ett doft roflände tillbaka i djurets swalg. Ett ögonblick tycktes det hisliga djuret öfwerlägga, om det skulle gå löst på sin fiende eller wända tillbaka till wattenet. Angien dref detsamma till det seduare; men infödingen hade kastat ändan af swaran tre gånger omkring sadelnappen och hästens fyrta höll jernwigt mot alligatorns. Under några ögonblick gjorde de båda djuren, hwart och ett på sin sida, de oerhöraste ansträngningar. Alligatorn trängde resande med sina fötter in i sumpens wata rife, der den motsträf-wiga hästens hofswar eck intycktes. Det wer ett ögonblick af spänd wäntan, under hwilken de resande blott förnummo strället af ryttarens sportar mot hästens sidor och dänet af fjällen på Alligatorns swans, hwarmed han widt och bredt omkring ned slog säfwen och gräset. Twå gånger steg hästen under oerhörda ansträngningar med framfötterna i lusten och twå gånger fick man se alligatorns buk, som af förfräckelse och raseri war violett-färgad. Ändligen höjde sig hästen för tredje gången i lusten och skulle o-willkerligen baklänges hafwa fallit öfver ryttaren; odjuret skulle medelst den i sadelnappen fastgjorda swaran kunna släpa honom med sig, utan att de resande hade förmått göra honom den ringaste handbräckning. Men snabb som tankan, fattade den djerfwe ryttaren, så snart sadeln gaf wika under honom, hästen i mahnen, höjde sig sålunda upp och swingade sig genom ett under af kraft och wighet på ryggen af sin affadlade häst.

Alligatorn, som trodde sin fiende nedkastad, wände sig om, för att störta sig på honom, seban han befriat sig från swaran, som hetade att quäfwa honom; men hästen war med en sats på fast mark, och wrälände af glädje, när lusten åter inströmmade i hans lungor, störtade sig odjuret i wattenet, som högt sprutade öfver honom. Den oförwägne ryttaren steg då lugn från hästen, hofståfde, så godt han kunde, den söndersprängda sadelgjorden och satte sig åter upp.

Ett chinesiskt Bröllop.

Des Chinesarne se de båda kontrahenterna hwarandra först då, när det enypplöfsta förbundet är afslutadt. Detta är dock ej så underligt, som att de ofta förlöfwa sina barn, innan dessa ännu äro födda. Twå mödrar, som äro i wälfignadt tillstånd, besluta nämligen redan före barnens födelse, att gifva dem med hwarandra, och denna, såsom enypplöfsta betraktade, öfwerenskommelse kan blott ändras, om barnen blifwa af samma kön, om ett af dem dor eller anjalles af spetälfka. Likwäl händer ej alltid, att mödrarne på detta sätt bekymra sig så tidigt om sina barns äktenkapliga lycka. För den händelse, att dessa ej sjelfwa lägga hand wid bedrifwandet af barnens äktenkapshandel, öfwerlemnna de detsamma åt underhandlare, som i China utöfwa ett stort och wigtigt inflytande. Därför

wa dessa underhandlare samnit de personer, som de anse wäsa för hwarandra, och hafwa kontrahenternas föräldrar gått in på de ömsesidiga förslagen, så skriver man till den af bruden uttagna dagen för förlofning, hwilken högtidlighet sålunda beskrifwes af en resande;

Förlofningen består i ett ömsesidigt utbyte af skänker, hwilka underhandlarna låta låra i forgar till de förlofvade. I den första äro frukter och ett antal piaster, som äro instoppade i forgens fyra hörn; i den andra forgen är en färsk skinka, i den tredje en wiss quantitet nålar. Så snart kafeter förkunna deras ankomst, som båda skänker, wisar sig bruden i dörren till en af röda warljus utpylta kammare; hon emottager skänker och utdelar tunna skifwer af skinkan till alla närvarande. Under denna tid bringar man äfwen skänker till brudgummen; dessa bestå förnämligast af frukter, som äro förbelade i 16 särskildta små packer. Desutom erhåller han skänker äfwen af sin tillkommande swärmor, förnämligast bestående af kurbisfärner. Dessa kärnor blifwa honom dyra; ty såsom skänk tillbaka måste han gifwa brudens moder en summa penningar, hwilka man betraktar såsom pris för den tilltänkta hustrun. Detta bruk följes så strängt, att intet bröllop hålles, förr än summan är punktligen betalt.

Sedan dessa förberedelser äro undagjerda, rådgöra underhandlarna med de sjerksinniga öfwer den för bröllopet gynnsamma dagen; de försumma ej, att för hwarje förefinnande fall förse sig med ett stycke färskt släkt, på det att djefwulen, som de alltid framställa under form af en tiger, fördjupad i njutningen af denna läckerhet, skall glömma brudparet och ej tillfoga det samma något ondt.

Nedan tidigt på bröllopsdagen beghunar bruden sin toilett. Hufvudbyxsen i brudbräkten är en verhörd hatt, som i form af en forg betäckt hela hufvudet, följer ansigtet och faller ner till weskifwet. Sedan sätter man henne i en palankin, som på alla sidor är sorgfälligt tillstuten, så mycket mer, som äfugten är, att hon hwarfen skall ses eller se. Härefter rör sig tåget mot brudgummens hus, långsamt och sorgligt, som förde man ett lit till graspen. Brudet fordrar, att brudens sällskap, samt och synnerligen, utpygfwer höga klagelåt och suckar.

När tåget är nära brudgummens boning, springer en af sällskapet förut, att förkunna brudens ankomst och repar ut fullt hals. Hon är här, hon är här! Genast upstämmes medelti puser och trumpeteter den wid alla kinesiska högtidligheter wantliga infernaliska musiken, och brudgummen skyndar i all hast att — innesluta sig i sin kammare.

Underhandlarna, hwilka han måste mottaga med köld och ligglighet, som wisste han ej hwad de wilja, utpyfwa honom snart och föra honom till palankinen. Här måste han wisa ster rörelse: darrande öppnar han den, lyfter derutur sin seta brud,

får henne till ett bord och intager sjelf plats midt emot. Efter måltiden, wid hwilken i sjelfwa werket endast brudgummen kan njuta något, under det bruden af sin stora hatt nästan är helt och hållet förhindrad att få en smula i munnen, draga sig gästerna tillbaka till en sal. Der inträffar för den unge mannen det högtidliga ögonblick, då han för första gången ser sin bruds anletsdrag, i det att den stora hatten nu aftages. Hwad slags intryck som denna anblick gör på honom, wisar han dock alltid den första tillfredsställelse. Denna pröfning är dock för den unga frun blott en förberedelse till en annan wid grymmare; ty nu tillåtes det frän mannens sida alla gästerna att uttala sitt ömdöme öfwer hans wal, hwilket ofta sker med den aldra största öppenhet. Stifetten, som ålägger mannen den swära förställningen, berättigar gästerna till den största frimodighet, och blott sällsynta äro de fall, då denna tillåtelse ej misbrutas och då ej den ena eller andra af fruarne begagna sig af tillfället, att gifwa lust åt sin förargelse, för det att kritiken en gång höjde sin stämma emot dem sjelfwa. Under hela denna förhandling är det släckars öfret dömdt till den strängaste tystnad och en fullkomlig passivitet, gyllet och skämiet, för hwilka hon är utfatt, må wara hur skarpa som helst. I denna smärtans stund wäckes ofta det häftigaste hat, och den unga hustrun minnes mången hård dom, för att en gång wedergälla den på samma grymma sätt.

De öfriga bröllophögtidligheterna erbjuda, trots det fortfarande skallet af musiken och de af gyllare framställda råa förlofsfästerna, blott ett sorgligt allwar och i öfrigt ingenting anmärkningsvärdt. Bland löjligheter måste man anföra den ängliga sorgfällighet, med hwilken de unga makarne gömma sina kläder. Brudet tillåter nämligen gästerna att använda hwarje medel att hjälpa de samma, och lyckas detta, så måste det unga brudparet återlösa dem med penningar. Detta är nämligen det enda medel, som är de unga tu medgifwet för att tillbakafå sina effekter. En öfstergiffelig lag bjuder i detta fall, att de aldra simplaste småsaker, som man tagit ifrån dem, måste återköpas med en summa, som är mångdubbelt öfwer wärdet. Huru tråftigt ett så beskafadt bröllop än måste wara äfwen för gästerna, anses dock såsom en stor ära att dertill inbjudas, en ära, som är mer än någon annan efterfökt. Ingen wägar wisa sig i bröllophuset, som ej har fått invitation. Denna meddelas medelti ett blad rödt wapper, hwars kanter bildas i sammanwifningen tolf bokstafwer, ett mystiskt tal, som uttrycker på något wis kinesiska äfugter em ägtenstafets wigt och helgd.

Temte Audiensen.

Den Bönfallande. Excellens H:r Minister? När fäderneslandet suckade under fränmande tyranners ofkallade det på sina försvarare; äfwen jag utbytte pennan mot swärdet, kämpade troget för des befrielse och detta hederstecken hängdes efter en wunnen slagning på mitt bröst! — Den lilla pensionen räcker ej till, att på gamla dar skydda mig mot brist, jag ställer derföre till Ers Excellens den ödmjuka bön, att wid tillsättande af den lediga kronobefallningsmanstjensten nådigast ihågkomma mig och mina förtjenster.

Ministern. Bästa wän! Ingen fosterlandswän skall någonsin förgäta, hwad fäderneslandet är skyldigt sina tappra söner, som kämpat för des frihet, men man kan ej åt gamla och bräckliga händer anförtro den tunga statens maschinen och man önskar på högsta ort, att alla lediga tjenster besättas blott med unga och kraftfulla män — dock på mitt förord kan ni räfna och jag will tillse, hwad som kan göras för er.

Sjette Audiensen.

Den Bönfallande. Excellens H:r Minister! I vederbörlig ordning har jag genomgått universitetet, samt derefter praktiserat i tio år, hvaröfver jag kan prestera de bästa betyg. Jag är ännu ung, frisk och kraftfull och har ingen annan önskan, än att erhålla en post, hwarest jag genom flit och kunskaper kan gagna fäderneslandet. Derföre vågar jag hos Ers Excell. ödmjuktigen anhålla, att wid besättandet af den lediga kronobefallningsmansstället nädigast vara ihågkommen.

Ministern. Bästa wän! Det gifwes så många gamla förtjenta soldater, hvilka, när fäderneslandet kallade på sina försvarare, utbytte pennan mot swärdet och med sitt blod återköpte dess frihet; är det rätt att lemna dessä utan affeende och anförtro statsmaskinen åt ungt folk, för hwillas duglighet ej en sådan borgen gifwes? Man önskar på högsta ort, att lediga tjänster anförtros åt personer, som hemburit så många offer åt fäderneslandet, dock — på mitt förord kan ni rätna, och jag will tillse, hwad som kan göras för er.

Bilder från Java.

Java är en lång smal ö i Sydhasvet, af 2,300 quadratmils yta och fem millioner innebyggare, af chinesiskt och europeiskt stam. Ungefär en fjerdedel af ön står under inhemska furstar, under kejsaren af Solo och sultanen Djoejerarta.

Java är rik på naturmärkvärdigheter och egendomliga förhållanden i folkets privatlif; vi wisa derför ewära läsare en tjeft, om wi göra några meddelanden ur de intressanta breffven från en resande i nederländska Indien.

Solo, kejsaren han, är kejsarens residens. Med sin glänsande hoffat bebor han en med flera murar omgifwen, wäl af 30,000 menniskor bebodd byggnad, den så kallade Kraton, egentligen en oerhörd by, i hwilken alla de tatriska prinsarne af kejsarliga blodet, jemte deras hoffat och anhang, slagit sig ned. Kejsaren sjelf är en fyratio års man af godmodig karakter, fina manér och utöfaktighet emot Europeerna. Wi woro på bestämd timma inbjudna till honom och af särskilt gånst tillåt man oss att fernt bestiga ett torn, hwarifrån man kan öfverskåda hela Kraton med dess fem ringmurar, likasom hela den fruktbara slätten, som hör till Solos kejsardöme. I denna byggnad, som här mångfaldiga spår af europeisk civilisation, och som förstörd innehåller en mängd bilder af Napoleon, befann sig ett stort antal javanesiskt heffell till vår mottagning.

Kejsaren satt i det så kallade europeiska huset, i en lämbil en sam framför ett litet bord; hans swit låg utan för huset, framför de tre ingångarne till desamma, med sammanslagna ben och framböjdt öfverlif, nästan i tillbedjande ställning. En annan gång sågo wi kejsaren i ett astonsällskap. Han kom i en fyrspänd wagn, åtföljd af sin bror och fyra utmärkt wackra dwärgar. När han steg ur, närmade sig prinsarne — så will erkeften — och kastade sig på knä. Man plaserade kejsaren på en soffa. Europeerna suto i två rader, bakom dem på den ena sidan woro prinsarne, på den andra dwärgarne tät bakom damerna, försedda med kejsarens betelbesa.

Sednare gaf man stora kämpaspel. Ända till den inre gården af Kraton war en spalier af faner, lansbärare och musfil, som ouphörligt frambringade ett kloklit ljud. Framför en stor, af träd och bambus förvärdigad bur, beghute det första af spelen, nämligen striden mellan en tiger och en buffel. Den till kampplats utiebda planen war 15 fot i diameter och 15 fot hög. I densamma befann sig en buffelore — en af dessa ofsermliga stogens uwevånare, hwilka i tama tillståndet äro så nyttiga genom sin styrka, och i allmänhet mera farliga genom sina krafter än genom sina horn, som äro långt tillbakaböjde och ligga i samma plan med pannan. Ett fruktansvärdt morrande, för hwilket och de modigaste skulle hafwa darrat, förkunnade att tigern war utsläppt ur sin bur och hade sammanträffat med sin fiende. Kampen bör-

jade under döswande musfil; tigern sökte medelst oerhörda språng bedraga sin motståndares waksamhet; än wäntade han anfallet, liggande såsom en katt heftuppen, än liggande på ryggen; flera gånger lyckades det honom att anfälla buffeln på halsen och derwid tillfoga honom fruktanswärd, a sår; men i det hela selades det lif och rörlighet i denna strid, om wi blott kunde skåda genom gallrets stänger. Buffeln angrep blott i yttersta nöd en fiende, som till och med i sin wanmakt kunde gifwa honom så swåra sår; tigern hade ej freit utrymme för språng, och äfwen då han gjorde ett lyckligt anfäll på sin fiende, kunde denne pressa honom emot wäggen, så att han nödgades gifwa wisa. Javanesaren, som i buffeln ser sin egen person, i tigern äter de europeiska främlingarne, will att den ferre skall behålla fältet; derfore är buren så liten, att den ej lemnar tigern tillräckligt utrymme. Widrig blef fäkningen genom de grymma medel, som man använde, för att resta de båda kämparne. Brännässter, pikar och sjudande watten, ja eld tjenade för detta ändamål.

Sedan af en och samma buffel en tiger bliswit dödad och en annan illa tilltygad, begaf man sig upp på en ställning, hwarifrån man kunde öfverskåda hela Kraton. Här hade man bildat en fyrkant af 150 steg i quadrat, omkring hwilken 3—4000 lansbärare stodo i enkla linier. I midten woro upphälda fem burar, hwarbera innehållande en tiger, och på gifwet tecken framträdde tre karlar, för att öppna den första buren. Den förste ibland karlarne steg upp på buren och saluterade kejsaren med sin doff, derpå lade man på buren lätt brännbara ämnen, antände dem och öppnade buren. Blott ett swagt tåg höll nu locket quar. Detta kunde tigern sjelf aflita eller förtärdes det lätteligen af elden. Nu hördes en långsam högtidlig musfil, efter hwars takt de tre karlarne med gravitetiska steg rörde sig i en långsam dans. Daltadt; tigern är bakom dem, så de ej se sig tillbaka eller påskynda sina steg. Dessa karlar, af hwilka tre woro bestända för hwarje bur, erhålla af stonen före spelen en religiös invigelse, som uppfyller dem med fatalismens blinda med. Nu är ej heller deras ställning mycket farlig, ty tigern, som en hel natt igenom hållits fången i en bur, två fot hög och två fot bred, och som desutom bliswit tam genom lång fångenskap och dålig föda, wisar ringa lust att lemna sitt förvaringsorum. Mängden wäntar detta ögenblick med yttersta spänning; karlarne walfas, för att genom borttrödande af de brinnande spånorna underlätta hans utträdande. Äntligen bliswer hettan af de fring buren antända ämnen allt för kännbar, och han framkommer, sällan med ett språng, dock synsamt rusande mot winteln af fyrkanten, för att der söka en utväg.

Snapt har han walfats gränsen för den utstakade banan, så utsträckas lansarne emot honom; han stannar obeslutsam, springer vidare och sätter slutligen med flera språng emot stegen af de höjda lansarne. Äntligen utväljer han sig en swag punkt, rusar

på och — faller död, genomborrad af lansarne. Så slutade de fem tigrarne, som wi sågo uppträda, alla inom två a tre minuter. Två af desamma föllo just framför platsen, som wi innehade, och wi kunde ej nog beundra skönheten af de jättelika, i sanning konungsliga djuren. Men ofta händer det, att tigern i ett enda språng kastar sig öfver lansarne ut på fria fältet, eller att han sönderbryter dem så om halsstrån. Då inträffar vanligtvis mångfaldiga olyckor. Ofta är han så uppsträmd, att han söker skydd på bästa plats, än under en bänk, som intages af det täcka fönstret, än under en wagn, full af nygiriga åskådare. Kejsaren sjelf är skyddad genom ett så ringa antal menniskor, att det låter förutsätta den möjliga sterheten af hans fara; men folktron antager, att hans heliga person är upphöjd öfver alla så beskafade olycksomständigheter.

Sedan beskrifver den resande en javanesisk bolet, kallad Sivimpi. Der war inväntad en lifen bana, belagd med matten, framför hvilken man inlog plats. Snart visade sig fyra danserskor. Musiken, kallad Gamalan, d. ä. en orkester, sammansatt af gong, violiner, trummor och beledsagad af entoniga mans- och barnröster, började nu sin verksamhet. Söngen består af ballader, som hafva till föremål den mytiska forntiden och beledsagas af danserfornas rörelse. En frage-besökte kroyens öfra del; armar och skuldror blifva ebtäckta. En frång röt och ett långt om länderna slingadt stärv fullända klädseln. Ingen ting kan jemföras med sättet, på hvilket de fyra danserskorna göra hvarje rörelse med armen, hufvudet, handen, ja till och med fingrarna. Pantemimen, som åtföljer balladens hela innehåll, behandlas på samma sätt, sålunda antager den något dramatiskt, i det att två af danserskorna kasta sig emot hvarandra i olika riktningar. De avslutade det hela med ett slags lek, i det att de på ett gifvet tecken af musiken affyrade fyra pistoler med högsta precision.

Fyra andra danserskor uppträdde på samma ställe och stadespelet förnyades. Denna dans war det sönaste, man kan se: rent jungfruligt och himmelvidt stild både från våra dansar och Ghinesarnes frivela Singiers. Wi wero helt fertsjusa och betraktade länge dansens grafiosa rörelser.

Om den javanesiska klädseln yttrar den resande, att denna war bland de smalsullaste, han någonsin sett. Hufvudbeständedelarne af en Javanesares klädsel, han må tillhöra hvad stånd som helst, är en fruntimmerrock och en jacka; wanligen bära de en gördel, som mycket framhåller kroyens former, och i denna instickes det af alla fria bland selket begagnade wapnet, en doll af wanligt utseende. Daktadt sållan brukadt, betraktas dock detta wapen såsom en nödwändig pies för keshymen. De rifa bära söna damasgerade klingor, hwilkas värde stiger till flera tusen riksdaler i vårt mynt; det i träad sturna sätet, liksom stidan, är ofta prydt med kostbara diamanter. På hufvudet bär Javanesa-

en en schal, hopvecklad såsom turban, hwilken betäcker hans långa swarta hår; ofta väster han deröfver en stärm till skydd emot solen. I allmänhet är drägten gansta eufel; detta måste så wara, i anledning af det beständiga nebhufvudet för de förnämre. Till och med kejsarens drägt keisar ej så mycket som en wacker rock hos oss; deremot strålar han så mycket mer af diamanter, och Javanesaren tror, att dessa taga sig wäl ut, hwar de än placeras. En särstildt hosdrägt lemnar hela öfra delen af kroppen bar. Vid högtidliga tillfällen påtager kejsaren och de förnämra en konigt mössa, som kläder gansta mycket. Fruntimrens drägt är söga utmärkt; och så synas sållan damer af bättre klasserna.

Javanesaren bereder sjelf tyget till sina kläder och färgar det i wisa gansta wakra monster på ett wändigen modejamt wis. Ty på ett stycke tyg målas med stytande war alla de ställen, som ej böra mottaga någon färg. När flera färger anbringas, ser dubbblas naturligtvis arbetet. Dämlorna hufvudsakligen sig med detta arbete och hvarje hushåll försärdigar sina egna tyger. Man ser wäl tyga och engelska bomullswaror, men till kläder användas dessa ej.

I allmänhet är Javanesarens hållning sielt och ädel, liksom hans maner äro fina, wärdiga och af medförd artighet. Öfver hufvud inger han mer afsming, än hvad som är bändelsen med halsen uti Sverige; glänande star han bredvid den nedrige, kroyande, men på samma gång uppblaste Ghinesen.

Javanesarnes jettkaraktär tekas jäsem g. i medig, sernjossam och religios. En djurt serbergad, men i sit utbrett fruktansward hastighet slumrar stwal hos honom.

Ett stur ett war ord om några Seratens märkwärdigheter. Dertill hör förnämligast de tre grofwa kanonerna, gamla pjefer från ofända tider. Den ene är 18 1/2 fet lång, har en diameter af 2 1/2 fet och stjuter en kula af 80 släp. tyngd; den är af meesing. De andra två äro af jern och mindre. Dessa pjefer begagnas hwarvättende är på Mehammeds förelsedag. Desuten har man heliga kanoner, som ej så beskäftas, och med hwilka ahurda legender äro förenade: en man och en qwinna stela hufwit förwandlade i kanoner.

Den största märkwärdigheten är tigerburen. I denna, 20 fet lång och 15 fet bred, har jag sett elwa fyra figurar tillsammans, — en serartad anklid! Ingen, ej en gång den hjerwaste, nalkas denna konungotiger, utan att ryja tillbaka wd öfkan af döj rytande. När jag nu i fullkempig säkerhet för första gången jag denna scen, gjorde den samma uttryk på mig, som man känner wd betraktandet af en ängmaskin. Samma oerhörd kraut, kufwad och stytande emot det dominerande ofet. För att göra biten fullständig, lifnar en tigers merrande swarare rasplet af ett lokomotiv, än ljudet af ett lewande wäsen. Och hufvudena tigrar af detta ej! Sådana ser man i sanning ej i våra me-nagerier. En som låg så, att jag utifrån funte mäta honom, war ser fet utom swansen. En gång som jag, då de fördrades: den första tigern höll en död hund mellan sina tassar; han låg maktigt i midten, wifande tänderna; de andra, merrande och begärliga, wägade ej ens röra hundens sotter. Sättem dessa djur till sin natur äro enda, så lefwa de och serförande i ofred med hwarandra. Den besökande gör sig ett neje att resa dem och betrakta deras rasande åtbörder. Ensam för anblicken af denna tigerbur förtjenar det att göra resan till Sele.

Wärkwardigt Naturfenomen.

Man har mycket talat em naturljud, utan att derföre hafwa kommit orsaken till de samma närmare på spåren. Det berömdaste af sådana är det klagande ljud, som man stundom hör på Ceylon. Smellertid äro och andra orter kända, hwarest man förnummer dylika ljud; så t. ex. i det engelska greffskapet Cornwallis det så kallade "Sjörovet," hwilket ögonstenligen står i förbindelse med wäderlekens förändring, oaktadt man i denna stund ej kan säga, på hwad sätt detsamma bildas. En nyligen från polytekniska sällskapet i Cornwallis gjord berättelse innehåller deröfwer följande:

Då kännedomen af hastiga förändringar i temperaturen är af wigt, särdeles för fiskare och landtmän, så will jag leda uppmärksamheten på en ganska wanlig, men icke allmänt bekant anthyndning of sådana företeelser. Wid Mountsbar och sannolikt på alla med den lika belägna orter hör man understundom in åt landet på något afstånd från stranden ett egendomligt, ihåligt, mumlande ljud, som man i land brukar kalla "Sjörovy;" om detsamma kommer ifrån motsatt riktning mot blåsten, inträffar wanligen inom 12, oftast inom 24 timmar omslagning i vinden. Man hör ofta detta ljud på ett afstånd af flera mil, oaktadt wid stranden, derifrån ljudet utgår, sjön ej är oroligare än wanligt, under det att wid andra tillfällen, då detta är fallet och lika gunstiga atmosfäriska förhållanden inträffa, samma ljud ej förnimmes öfwer en mil. Kommer ljudet wid fullkomligt lugnt och skönt wäder ifrån klippstränderna i wester och söder, så följer alltid wind från ettdera af dessa hållen, wanligen i förening med regn. Kommer åter ljudet från öster eller norr, så inträder landtwind från något af dessa wäderstreck, om sommaren med godt wäder, om wintren med frost. Alla iakttagelser under senare åren bekräfta dessa uppgifter och af alla, som jag tillfrågat, erinrar sig ingen någon afwikelse från denna regeln. Man må ej förwärla detta ljud med det, som härrör från wanliga fenomen på sjön; ty dessas orsak är sjöns rörelser mot stranden, som uppkomma genom aflågsen storm, och detta ljud fortplantar sig i hwad riktning som helst, hufwudsakligen med vinden, under det att sjörovet blott går i en riktning och det wanligen i motsatt håll mot vinden. Dessutom, när sjörovet kommer från nordostliga eller innersta delen af wiken och vinden sednare blåser från denna riktning, så kan ljudet omöjligen vara en följd af så kallad dödsjö, som förorsakas af en aflågsen storm i denna riktning. Häraf följer, att sjörovet ej har sammanhang med hafwets förhållanden, utan med atmosfärens. Äfwen har man berättat, att före en förändring i vinden alla aflågsna ljud starkast förnimmas i den riktning, som vinden sedermera tager. Fiskarne i Portleven, som ganska noga betrakta alla anthyndningar till atmosfäriska förändringar, anse såsom ett ofelbart tecken, att vinden kastar om åt sydost, när en morgondimma uppligter i denna riktning åt wiken. Denna sednare anthyndning kan möjligen föra derhån, att komma orsakerna till sjörovet på spåren.

Den lycklige bestulne.

En fransk prest i departemanget Loire red för någon tid sedan ut, för att uppbära sin lön. På hemresan träffade han på ett ödligt ställe i en skog två manspersoner, som redo en gammal usel häst. Först plundrade de honom på hans penningar och ur, besallte honom stiga af hästen, togo denna och lemnade i stället deras egen usla kamp. Pastorn måste hålla god min i dåligt spel, besteg sin nya häst och reste hemåt. Han hade ej ännu ridit långt, då folk ur hans egen församling wisade sig. Dessa berättade, att de sett twenne rittare på hans häst; men att denne, sedan han aflågit båda, hade galopperat hem. Detta besannos wara riktigt, då hästen wid prestens hemkomst stod honom till mötes. Men ej nog dermed, att presten återfått sin häst; i sabeln, som rånarne pålagt, besannos insucken en summa af 10,000 fr. Som ingen egare, efter gjordt tillkännagifwande infann sig, anfåg presten penningarne såsom sin egen dom och stänkte dem åt församlingens fattiga.

REBUS

N:o 8.

Nästa N:o utgifwes den 2:dre Ang., kl. 7 f. m.

Gotheborg, G. Peterfens officin 1847.